TAŞOVA
tasova.gen.tr GAZETESİ

KIŞLAK-I ANDIRAN (Enver Seyhan)

Yazan: **Enver Seyhan** - 23 Nisan 2024

"Orhon yazıtlarından başlayarak eski Türkçe metinlerde geçen KIŞLAK kış mevsiminin, yaylak ise yaz mevsiminin geçirildiği yer anlamına gelir. (Dîvânü lugâti't-Türk Tercümesi, I, 13)
Kışlak/kışla ise zamanla "askerlerin kış mevsimini geçirdiği yer, askerî kışla" şeklinde farklı bir anlam da kazanmıştır. Zira geçmişte savaşlar havaların ısındığı zamanlarda yapılır, kışın ordular kışla/kışlaklarına çekilirdi. Günümüzde ise askerlerin yıl boyunca toplu halde barındıkları yapılar bütünü kışla olarak adlandırılır." (TDVİA)
Andıran köyü denizden ırak ama deniz seviyesine yakın bir düzlükte kurulu olduğundan dolayı Kış aylarında hava ılık ve ımık geçer. Kışlak sıfatı bu özelliğinden gelmelidir. Miladi 1831 senesi (H 1246) kayıtlarına göre Andıran'da yaşayan insanların İki Yüz yıla varan ve hatta 1750 yılına kadar uzanan seyr ü seferinde, onları yanıma alarak ellerinden tutarak gözlerine bakarak bugünlere doğru yola çıkarmak istedim. Arzu eden ceddinin elinden tutabilir; atalarını en içten hürmetle selamlayabilir. Okuduğum defterde hane numarası kaydını göremedim. Altı ayda bir yapılan Nüfus yoklamalarına binaen düşülen notların yazı türünün farklı olması nedeniyle fazla üzerinde durmadım. Reft veya fevt durumu ve tevellüt gibi insana dair okuma tarihindeki hal ve ahval derkenar şeklinde ilave edilmiş ki takip etmek kolay olsun.
Defterler üzerinde çalışma yapanlar, yeniden numara koymuşlar. Burada okuyup yazmaya çalıştığım defterler NFS.d.02267 ve NFS.d.02275 numaralı defterlerdir.

1831 senesinde yapılan Nüfus sayımının esas amacı askerlik çağındaki erkek nüfusun belirlenmesidir. Bu insanlar ayrıca potansiyel vergi mükellefidirler. Kayıtlarda görülecek olan (m) nişanı sağlam sağlıklı ve askerliğe elverişli olanları işaret eder.
Sene:
M 1831
H 1246
Defter numarası:
02267
02275
Kışlak Andıran
01-
*Ağçaoğlu Orta boylu kara sakallı Ali bin Mehmet. Yaş: 30
Oğlu Ali, 1801 doğumlu olduğuna göre babası Mehmet tahminen 1775 veya 1780 doğumludur.
02-
*Ağçaoğlu Abdurrahman bin İbrahim. Yaş: 55
İbrahim'in tahmini doğum tarihi: 1750
Abdurrahman'ın doğum tarihi: 1775
İbrahim oğlu Abdurrahman'ın oğulları:
-Büyük oğlu Orta boylu ter bıyıklı İbrahim.
Yaşı: 20 (m)
Doğum tarihi: 1811
İbrahim'e dedesi İbrahim'in adını vermişler.
Çocuklara dönüp dolaşıp dedesinin büyük dedesinin sülale efendisinin adını koymuşlar.
Yoğun isimler de zaten kendiliğinden ortaya çıkıyor. Fazla telaş etmeye gerek kalmıyor.
-Diğer oğlu Kısaca boylu Şabb-i emred -ergen- Ahmet. Yaşı: 16 (m)
Sabi oğulları:
-Ali : 6
-Musa : 3
03-
*Ağçaoğlu Orta boylu kumral sakallı Ali bin İbrahim. Yaş: 35
Ali'nin Sabi oğulları:
-İbrahim : 5
-Hüseyin : 1
Muhtemel ki Mehmet ile İbrahim kardeşler. Öyle görünüyor. İbrahim'in ailesini (02) ve (03) numarada kayıtladım.
Cetveldeki Abdurrahman ve Ali kardeş olup babalarının adı ise İbrahim.
04-
*Kara Hüseyinoğlu Orta boylu kara bıyıklı Mustafa bin Gara Hüseyin. Yaş: 25 (m)
-Sabi oğlu Hüseyin. Yaşı: 1
-Kardeşi Kara Hüseyinoğlu Orta boylu kara bıyıklı Eyüp bin Gara Hüseyin. Yaş: 24 (m)
Eyüb'ün Sabi oğlu Osman. Bir aylık.
-Diğer kardeşi Uzun boylu az kara bıyıklı Yusuf bin Gara Hüseyin. Yaş: 22 (m)
05-
*Göhez -Köhez -Kökez -Gövezoğlu Mehmet oğlu Halil Kahya. Yaş: 50
Halil Kahya doğum tarihi: 1880
– Halil Kahya oğlu Orta boylu ter bıyıklı Halil. Yaş: 20 (m)
-Halil Kahya Sabi oğlu Bektaş. İki aylık.
06-
*Göhezoğlu Uzun boylu kara sakallı Ebubekir oğlu Ahmet. Yaş:38

-Büyük oğlu Orta boylu ter bıyıklı Ali. Yaş: 22 (m)
-Diğer oğlu Kısa boylu bıyıksız – sakalsız Abidin.
Yaş: 19 – 20 (m)
(Şahıs kaydı üzerinde not var, okunamadı.)
-Diğer oğlu Uzunca boylu şabb-i emred Emin.
Yaş: 17 – 18 (m)
KIŞLAK-I TEKELÜZE ALTI
Terkibi kullandım ama yine de "Kışlak Tekelüze Altı" şeklinde değerlendirmek istiyorum. "Kışlak" kelimesinin manasını yazının girişinde açıkladım. Bildikleri var ki Tekelüze Altı yerleşimini "Kışlak" sıfatıyla deftere kaydetmişler. O devirde konar -göçerler ve yörükler için nerede öyle düzgün ev bark, nerede özel yerleşim veya iskan. Baraka, yer ev veya çadır onların yaşam mücadelesinde başlarını soktukları yer veya mekandı. Yaylalarda eskiden kırk sene otuz sene önce insan yaşam alanı çadırdı; derme çatma çeşit evlerdi. Tahta taraba, baraka veya eğme gibi yaşam alanlarında geçti ömürler. Gücü olanlar kerpiç evler bina ettiler.
Lafı uzatmadan karyenin 1831 yılındaki sakinleriyle konuşmak istiyorum. Umarım atalarının geçmişlerini takip etmek isteyen birileri çıkar; en azından merak edenler çıkar. Merak etmeyen toplumlar geri kalırlar. Bir adım gelişme gösteremezler.
Sene:
M 1831
H 1246
Defter numarası:
NFS.d.02275
NFS.d.02267
KIŞLAK TEKELÜZE ALTI
Defterde "Balaklı" yerleşimine tesadüf etmedim veya dikkatimden kaçtı. Tekelüze Altı yerleşimi ile bağlantısı olup olmadığını aklımdan geçirdim fakat sadece geçirdim; orada kaldı.
01-
*Bünyadoğlu Uzunca boylu kara sakallı Ömer bin Mustafa. Yaş: 35
-Sabi oğlu Mehmet. Yaşı: 2
02-
*Sarı Mustafa bin Kuru Hüseyin. Yaş: 55
-Büyük oğlu Uzun boylu az sarı bıyıklı Hasan. Yaş: 24 (m)
-Diğer oğlu Uzunca boylu az sarı bıyıklı Mehmet. Yaş: 22 (m)
-Diğer oğlu Kısaca boylu Şabb-i emred Ali. Yaş: 15 (m)
03-
*Ali Kahya bin Ahmet. Yaş: 55
-Sabi oğulları Ahmet (5) İsmail (3) ve Osman.
(Galiba Osman 6 aylık)
Yeri gelmişken okumalarda çokça rastladığım bu durumu yadırgadığımı ama hak verdigimi de belirtmek istiyorum.
Bir insanın tekrar 55 yaşında çocuk sahibi olmasının nedeni nedir? Bunu kendimce yorumluyorum fakat neticeye varamıyorum. Bu hususta mutlaka bilgisi olanlar vardır.
04-
*Bacaksız Ali bin Ali. Yaş: 55
-Sabi oğlu Ömer. Yaş: 4
-Bacaksiz Ali oğlu Uzun boylu Şabb-i emred Mustafa. Yaş: 17 (m)
05-
*Küçük Ömer oğlu Orta boylu kara sakallı Ömer oğlu Ahmet. Yaş: 35

-Sabi oğulları: Mehmet (4) ve Osman (1)
06-

*Tek gözlü Kara Ali oğlu İbrahim. Yaş: 55
-Sabi oğulları: Ahmet (5) ve Mehmet (3)
07-
*Hacı Ahmet oğlu Ahmet oğlu Veli. Yaş: 45
-Sabi oğulları: Ahmet (5) ve Mehmet (3)
-Büyük oğlu Orta boylu Şabb-i emred Osman. Yaş: 15 (m)
-Karındaşı Ahmet oğlu Orta boylu kara sakallı Mehmet. Yaş: 33
-Sabi oğlu Ahmet. Yaş: 10
08-
*Kara Süleyman oğlu Süleyman oğlu Mustafa. Yaş: 60
09-
*Salih bin Kuru Hüseyin. Yaş: 55
10-
*Tomrukçuoğlu Mehmet oğlu Mustafa. Yaş: 60
Yerleşim yerinin son üç hanesine isabet eden sülale büyüklerini yazdım ancak evlatlarını kaydetmedim. Talep olması halinde bilgi vereceğimi ifade edeyim.
Bu yazıyı yazarken bir yandan da "pazar -çarşı" muhabbetini seyrediyorum. İktisat edememiş bir milletin fakr ü zaruretini izlemek içimi acıtıyor. Kimileri zevk ü sefada kimileri cevr ü cefada.
Yazarlar şairler gazeteciler münevverler toplum adına yaparlar ne yapıyorlarsa. Gayeleri kişisel mutluluklar kişisel tokluklar değildir. Toplumun acılarıyla acılanırlar, dertleriyle dertlenirler.
Toplum bilinci Fuzuli'de Yunus Emre'de Şeyh Galip'te Mehmet Akif'te Namık Kemal'de Yahya Kemal'de Recaizade Ekrem'de Şevket Pamuk'ta Yaşar Kemal'de Nedim'de Evliya Çelebi'de Orhan Veli'de… Değişmez aynıdır.
23 Nisan Bayramını anlamı manası tahtında kutlarım.
Kutlansın…
Zira…
Son pişmanlık fayda vermez…
ES
22 Nisan 2024

Yorum Ekle

Enver Seyhan

X